СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 289. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 13 грудня, 1933.

VOL. XLI. No. 289. Jersey City, N. J., Wednesday, December 13, 1933. THREE CENTS

РУЗВЕЛТ ПРОТИ ВИСОКОГО ПОДАТКУ НА ТРУНКИ

ВІЙНА ПРОТИ БУТЛЕҐЕРІВ ПЕРША ЦІЛЬ УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт скликав до Білого Дому конференцію провідників конґресу, щоби порозумітися з ними щодо ріжних законодатних справ, а передовсім щодо податку на алькогольні напитки.

Президент дав конґресменам і сенаторам до зрозуміння, що першою цілю в алькогольній справі уряд уважає боротьбу проти бутлеґерства. Воно ще далі є небезпекою для Америки, хоч проґибіцію знесено, бо бутлеґерам лишилося в складах 40 до 50 мілiонів ґальонів горівки. Без такого припасу вони не могли би вести бизнесу. Цю горівку вони тепер будуть старатися викинути на ринок. Обовязком уряду буде не допустити цеї горівки до торговлі. Уряд може помогти їм продати її, коли установить високий податок на горівку. Через це законна горівка подорожіє й не буде мати попиту; її місце займе горівка бутлеґерська. Уряд може запобігти цьому через установлення такого низького податку на трунки, щоб законні трунки були такі дешеві, щоби бутлеґерам не оплачувалося продавати своїх трунків.

Виложивши сенаторам і конґресменам ці засади законодатної політики в алькогольній справі, президент не давав їм ніяких натяків, який саме податок вони мають установити, полишаючи це їм до вирішення. Конференція мала цей вплив, що члени конґресу відразу перестали говорити про встановлення податку у висоті 2 долярів 60 центів на ґальон, як це робилося загально дотепер.

БОРОТЬБА ПРОТИ ЛІНЧІВ.

СТ. ДЖОЗЕФ (Мізурі). — Суддя Ґеді заявив перед спеціяльною лавою присяжних, що лінч це вбивство, та що вони повинні судити всякого учасника самосудної юрби як вбивника першого ступня.

Такого злочину допускається кождий, хто в якийнебудь спосіб причинився до лінчу. Відповідає за участь у лінчу як той, хто отворив двері вязниці, так і той, хто витягав з тюрми жертву, або закладав комусь на шию петлю.

Прокураторія предложила присяжним імена пятьох осіб, які брали таку безпосередню участь у самосуді юрби. Двох з них присяжні вже признали обжалованими. Є це „джонк-ділер" Арон Левін та бувший полісмен, Джан Зук.

СТРАЙК ЗА 30-ГОДИННИЙ ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Виконавча рада юнії „Юнайтед Текстил Воркерс оф Америка", котра лучить яких 75,000 робітників, віднеслася до Американської Федерації Праці з проєктом скликання спеціяльної конференції для зарядження ґенерального страйку, щоби вимогти загальне приняття пляну 30-годинного тижня праці в усіх американських промислах.

СПРАВА ВАЙНКУПА.

ШІКАҐО. — Стейтова прокураторія локинула своє обжаловання проти Ерла Вайнкупа, що буцімто він помагав при вбивстві своєї жінки, Рети Вайнкуп, котрої тіло знайдено в операційній салі його матери. Це звільнення лишає як одиноку обжаловану за вбийство матір Ерла Вайнкупа, лікарку Алісу Вайнкуп. Зараз по своїм звільненню син відвідав у тюрмі матір та зуручив їй, що присвятить увесь час і гроші для її звільнення.

ЯК ІНДІЯНИН ПІЗВАВ У СУД.

ГВАЙТ ПЛЕЙНС (Ню Йорк). — повнокровний Індіянин Джан В. Килкоп вніс у місцевому стейтовому суді позов проти спадкоємців пані Бернет за 14,000 долярів, які ці винні йому, на його думку, за всякі прислуги для покійної пані Бернет.

Адвокат позовника просив суд, щоби цей дозволив предложити лаві присяжних суддів поему, написану позовником, затитуловану: „Чоловік, котрому не заплачено", в якій позовник викладає свої жалі супроти пізваних.

СУПЕРЕЧКА ЗА ПРАВА ЖІНОК.

МОНТЕВІДЕО (Уруґвай). — Питання рівноправности жінок викликало справжню бурю на панамериканській конференції.

Прихильники цеї рівноправности домагаються, щоб американські держави ґарантували повну рівноправність полів міжнародніми умовами. Деякі делеґати є проти цього. Представники Злучених Держав годяться з тим у засаді, але кажуть, що вони не можуть заявлятися за такі умови, бо питання жіночих прав у Злучених Державах належить переважно до компетенції стейтів.

Конференція займалася багато питанням, як перемінити панамериканський конґрес на постійне тіло в роді Ліґи Націй.

НОВИЙ ЛІК НА ЗАПАЛЕННЯ ЛЕГЕНІВ?

Професори медичної школи Пенсилвенійського університету подали фаховцям до відома висліди своїх дослідів з лікуванням запалення легенів при помочі штучної пневмотоpакції, себто штучного впускання повітря в легені крізь стіну грудної клітки. Лікарі кажуть, що кілька годин по зробленню такої операції горячка в хорого нагло опадала й хорий зараз скоро й остаточно видужував. Лікарі лікували вперед у той спосіб звірята, потім людей. Лікування показалось успішним як для одних так і для других.

ВБИЛИ СВЯЩЕНИКА, ЯК ЇХАВ ДО ХОРОГО.

Коло села Вандово, пов. Луків, доконано гидкого вбивства. На пароха кс. Ґізінського і господаря з села Комін, Казимира Плеськова, напали якісь невідомі бандити у хвилині, коли ці їхали до хорого. Бандити, не зважаючи на те, що священик був у ризах, вбили його і Плеськова та ограбивши, втекли. Ведеться слідство.

ЗЛОВИЛИ СПІЛЬНИКІВ ЧАЙКОВСЬКОГО.

У звязку з убивством Грім-Чайковського повідомляють, що поліція арештувала всіх його спільників. Це прийшлося їй легко, бо при Чайковськім знайшла записник зі списом і адресами тих усіх, із якими він удержував звязки.

ПОВІНЬ ДЕКРЕТІВ.

В днях 28—30 жовтня ц. р. оголошено в Польщі 59 президентських декретів. „Вістник Законів", що появився 30. жовтня ц. р., приніс 29 декретів, з 29. жовтня 23, з 28. жовтня 7. В дні 31. жовтня появилось одно число „Вістника", що принесло дальших 9 декретів призидента. Між ними знаходиться декрет про дотацію державних службовців.

ВИКРИЛИ ВЕЛИКІ ЗЛОВЖИВАННЯ В ПОЛКОВІЙ КАСІ.

У 21. п. піхоти у Варшаві, викрили великі зловживання в полковій касі, які доходять до суми 90,000 зл. Як виновника арештовано провіянтового старшину в полку, пор. Громадзького. Водночас потягнуто до відповідальности інтенданта полку, майора Щеньовського, за брак догляду.

ЖИДІВСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ АНҐЛІЇ.

У Варшаві юрба Жидів улаштила демонстрацію проти Анґлії перед англійським консулятом. Демонстранти вибили камінням шиби. Демонстрація була звернена проти теперішньої політики Анґлії в Палестині. У Варшаві заснувався сіоністичний комітет, який веде аґітацію, щоб Анґлії відібрати мандат над Палестиною і передати його Польщі.

КРАДІЖ ЛИСТІВ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.

В Букарешті викликала велику сензацію вістка про загадочну крадіж на тамошній головній почті. Хтось украв курієрську почту короля Карла, в якій знаходилися важні листи й документи. Крадежі доконано в часі, коли адвокат королівської родини, Тонеґару, хотів надати почту і розмовляв з почтовим урядовцем. Покищо поліція не викрила винуватця.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВП. ВІДДІЛОВИХ СЕКРЕТАРІВ У. Н. СОЮЗА.

Як відомо, У. Н. Союз замикає своє книговодство кожного року з кінцем грудня. Отже щоб уможливити головній канцелярії У. Н. Союза зробити в цьому місяці на час замкнення всіх книг рекордового і фінансового департаменту, отсим відносимось до всіх відділових секретарів з просьбою і зазивом прислати розмети, аплікації про приняття нових членів, аплікації на зміну ґрамот і взагалі всякі повідомлення про рух членів **найдальше до 26 грудня 1933.** Принаймні один раз у році, а саме в грудні, не повинен зайти такий випадок, щоби котрийсь з відділів прислав свій розмет останнього дня в місяці, або навіть кілька днів по першім, як це нераз на протязі року траплялось.

Отже ще раз зазначуємо, що всі звіти й місячні вкладки повинні вже бути в головній канцелярії найдальше на 26 грудня, бо інакше не можна буде привести до порядку річного замкнення всього діловодства. Таксамо звертаємо увагу тим кільком відділам, які довгують до каси У. Н. Союза залеглі вкладки з минулих місяців, щоби вони вирівнали їх на протязі цього місяця, бо інакше головний екзекутивний комітет У. Н. Союза буде змушений ті відділи суспендувати.

Головна Канцелярія У. Н. Союза.

ПІДПАЛИЛИ ТЮРМУ, ЩОБИ ВТЕКТИ З НЕЇ.

Пять затверділих злочинців, що відсиджували довгі або досмертні кари в стейтовій вязниці в Чарлзтавні, Масачусетс, змовилися втекти з неї, а рівночасно визволити як мога найбільше інших вязнів. У тій цілі вони підпалили тюрму в кількох місцях, сподіваючися, видно, втекти серед загального замішання, спричиненого пожаром. Та вони помилились, бо пожар відтяв їм можливість утечі. Відтяті вогнем, вони пересиділи кілька годин у кінці коридора та піддалися пожарникам. 900 вязнів, бачучи пожар, підняли бунт, але і їх поконали пожарники, пустивши в рух струї холодної води.

НАСЛІДНИК ЛЯНДРІЯ.

Кільканацять літ тому засудили у Парижі на смерть убивника 8 жінок, Ляндрія, що навязував з ріжними жінками знайомости на те, щоби видурювати від них гроші та дорогоцінности. Недавно суд присяглих у французькім місті Екс-ан-Прованс засудив на смерть другого такого злочинця, Саррета. Цей процес, що тягнувся тиждень, стягнув до Екс не тільки журналістів, але хеміків, психіятрів і криміналістів. Саррет був фаховим злочинцем, що підготовлявся до своєї професії науково, студіював в університеті у Марсейль і знав найкращі підручники про отроєння. Він вів самостійні наукові досліди, шукаючи отрути, що не лишала би майже ніяких слідів у людськім орґанізмі. Саррет працював спільно з двома сестрами Шмід, що заснували приватну санаторію, щоби там Саррет міг спокійно позбуватися своїх жертв. Всі вони спільно видурювали від ріжних осіб обезпеченеві поліси, за які діставали гроші. Його спільнички дістали по 10 літ вязниці. Число обдурених і вбитих жертв досі неустійнене і деякі з них, як упевняє париська преса, залишаться довічною тайною вченого злочинця.

ВОЛИНСЬКЕ СЕЛО ПРОТЕСТУЄ.

В селі Татаринці, кремянецького повіту, заходами свідомих громадян у православній церкві відбулось поминальне богослуження за всіх Українців, що згинули в московсько-большевицькій неволі від знущань і голоду на Придніпрянській Україні. Громадяни того села ухвалили кожного свята переводити в церкві збірку пожертв на допомогу голодуючим братам і сестрам „по тому боці ґреблі". Одночасно ґрупа громадян вислала до Краєвого Громадського Комітету Ратунку України у Львові протест проти терору московських окупантів.

ДО ЧОГО БЕРУТЬСЯ СТШЕЛЬЦИ.

Філія „Просвіти" в Тернополі скликала на день 24. жовтня ц. р. освітню анкету до читальні „Просвіти" в Довжанці, тернопільського повіту, на яку з відповідним рефератом приїхав урядовець філії, д-р Микола Меленишин. В часі нарад анкети вдерся до читальняної салі місцевий польський сільський парубчак, член місцевого „Стшельца", викрикуючи, що Українцям не вільно скликувати ніяких нарад і тому він збори розвязує та взиває приявних покинути салю. Рівночасно звернувся до д-ра Меленишина з домаганням, щоби перед ним вилеґітимувався, бо інакше силою як стшелец відставить його до громадського уряду, чи пак до поліції. Очевидно, д-р Меленишин не послухав нахабного парубчака. Скінчилося на цьому, що парубчака-стшельца викинули з салі і нарада продовжалася далі. Повищий інцидент подаємо як характеристику поведінки сільських стшельців супроти українських громадян, бо подібні випадки їхньої нахабности не є тепер відокремлені.

ЛЮБОВНА ТРАҐЕДІЯ.

Приватний учитель Дмитро Шведюк у Жабю, пов. Косів, застрілив Івана Конищука. Душогубства доконано на підкладі подружої невірности. Вбивши Конищука, Шведюк вистрілом у голову відобрав собі життя.

МОГИЛА ПІЛСУДСЬКОГО.

В Кракові в 1934 р. мають висипати могилу (копець) маршала Пілсудського. Землю мають доставити всі громади з усеї Польщі, головнож із місць, де Пілсудський звів більші бої підчас війни.

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД СТАБІЛІЗАЦІЄЮ ВАЛЮТИ

ЛОНДОН. — Стверджують, що у Вашинґтоні була нарада між Джорджом Герисоном, ґовернором „Федерел Різерв Бенк оф Ню Йорк", і Монтаґю Норменом, ґовернором „Бенк оф Інґленд", у справі стабілізації доляра й англійського фунта. До цього мали ще теж притяґнути і французький франк.

На тій конференції обидва контраґенти були тої думки, що без усталення валюти не буде кінця фінансовій анархії. Але теж обидва погодилися з тим, що ще завчасно приступати до дійсної стабілізації.

В Анґлії тепер кажуть, що доляр є рішучо занизький у своїй вартости. Стабілізація була би можлива тоді, коли би його вартість була піднесена й платилиб за фунт стерлінґів $4.50.

ІТАЛІЯ БЕРЕТЬСЯ ПОБОРЮВАТИ КОНКУРЕНТІВ.

РИМ — Мусоліні випрацьовує тепер плян, яким знову обнижить платні в цілій державі, а разом з тим і кошти удержання. Він каже, що інші держави побивають італійські продукти на світових ринках, бо продають дешевше. Щоби це сталося, треба обнизити заробітні платні та кошти удержання.

Найбільшими промисловими конкурентами Італії є Злучені Держави, Велика Британія і Японія.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР У МОСКВІ.

МОСКВА (Росія). — Американський прапор замаяв у Москві перший раз від 1918 року. А повівав він з готелю, в якім буде мешкати американський амбасадор Булит, котрого приїзд повитано дуже врочисто. Кажуть, що це зроблено тому, що сам Ленін ще тому 14 років висказувався дуже похвально про Булита.

КОРЕЙЦІ ХОЧУТЬ ВИКЛИКАТИ ВІЙНУ ЯПОНІЇ З СОВІТАМИ.

МУКДЕН (Манджурія). — В офіційних японських комунікатах говориться про те, що корейські революціонери продовжують свою діяльність здовж манджурсько-сибірськкої границі з наміром довести до російсько-японського военного конфлікту. Кажеться далі, що ті революціонери дістають теж звідкись гроші на ту акцію. Вони теж хочуть при допомозі Совітів розпочати терористичну акцію в Манджурії.

В ІРЛЯНДІЇ БЮТЬСЯ МІЖ СОБОЮ.

ДУБЛИН (Ірляндія). — Президент Імон де Валера має важкий оріх до згризення, бо треба побороти власну опозицію, власних революціонерів, що виступають у „синіх сорочках" під командою ґенерала О'Дофі, котрого приказано арештувати.

БІЛЬШЕ ГОЛОСІВ ЗА РЕФОРМУ ЛІҐИ.

ЛОНДОН. — Відбулася нарада в справі Ліґи Націй. Артур Гендерсон, голова світової конференції розброєння, виступав на нарадах тільки як звичайний член партії й позволив собі на простий спосіб говорення. І заявив: Як можна щось путнього в Лізі чи з її боку врадити, коли в однім році мається до діла з 7 ріжними французькими урядами і 4 німецькими?!

Ґенеральний секретар Ліґи Націй, Джозеф Авеноль, заявився за пропозицію Італії, щоби зреформувати Ліґу. Тільки біда в тім, що й Італія не знає, як її зреформувати.

АНАРХІСТИ В ЕСПАНІЇ СЛАБНУТЬ.

МАДРИД (Еспанія). — Ґенеральний страйк, заповіджений анархістами-повстанцями, не вдався. Але їхня терористична акція продовжується, а центром є місто Сараґосса. Анархісти нападають далі на залізничі поїзди. В селі недалеко Сараґосси селяни вбили священика. Католицький провідник видав відозву, в якій заявив, що в тім моменті повинен кождий попирати тільки уряд, бо революція не є народня і дійсно соціяльна, а тільки акція синдикалістичної ґрупи.

Соціялісти держаться з резервою. За це їх анархісти найбільше тепер ненавидять.

ЛІТАКОВА КАТАСТРОФА В НІМЕЧЧИНІ.

ГАМБУРҐ (Німеччина). — Через сніжний буревій вдарив літак в обсерваційну вежу і розбився, наслідком чого згинули 6 осіб. між ними два американські подорожні.

ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ЖИЄ ДОБРЕ З ЖІНКОЮ.

БЕРЛІН. — Бувший кулачний чемпіон Макс Шмелінґ недобрий, що пускають вісти, що він не жиє добре з жінкою, фільмовою артисткою, з якою недавно одружився. Каже, що любить її з кождим днем більше.

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.0
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На три місяці	$ 2.75
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На рік	$10.00

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У Н. Союза: Montgomery 5-1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА КУЛІСАМИ ПОЛЬСЬКО-МОСКОВСЬКОГО БРАТАННЯ

Польсько-московське братання тому ще викликує здивування в широкому світі, бо люди не здають собі як слід справи з того, що саме довело Поляків і Москалів єднатися.

Протиукраїнська пропаганда, що недавно полилася з Москви наче з цебра, показала просто божевільний страх Москви перед українським народнім рухом та можливістю відорвання України від Росії. Цей ляк дає нам ключ до розвязки цього наверха замотаного питання.

З польського боку теж маємо подібні ключі. Недавно появилась у Лондоні й Ню Йорку англійською мовою книжка про Польщу, написана проф. Романом Дибоським. Книжка має досить натяків на Українців, та з них ні один не такий маркантний, як виразне признання польського вченого, що Польща не зуміла знайти конструктивної політики супроти Українців. Правда, Дибоський винує за це з одного боку крайніх українських націоналістів, які все займають непримирне до Польщі становище, а з другого боку вічну змінливість польської політики супроти Укзаїнців. Одначе йому, як Полякови, не можна подивуватися, що він української справи не може зрозуміти, що у відношенню двох сил ту сторону, котра вважається сильнішою, більше винується, ніж ту, котру вважається слабшою. Всетаки важне, що Дибоський пізніше каже, що як Польща не придумає ширшої української програми та не переведе її скоро, то її вже в найближчім часі заскочить ірědентистичний український рух на Великій Україні.

Бачимо, що й Москва й Польща бояться одного й того самого ворога: українського народу. І Польща й Москва можуть через зріст українського народу тільки стратити. Як довго Польща мала сяку-таку надію проборкати своїх Українців своєю силою, і як довго Москва мала надію, що вона приборкає сама своїх Українців, так довго вони ходили осібняком, ба навіть ворогували. Коли й одна й друга побачила, що ні Москва ні Польща сама собі з Українцями ради не дасть, старі суперниці подали собі руки, щоби спільними силами доконати того, чого не могли осібняком.

Коли вороги лучаться проти Українців, бо осібняком не могли їх подолати, Українці знають, що від такої злуки Українцям багато не погіршає. Факт, що вороги мусіли аж лучитися, показує, яку силу мають Українці, і дає їм надію на остаточну побіду їх слушної справи.

ІСТОРИЧНИЙ ПОХІД МОСКВИ НА ЗНИЩЕННЯ УКРАЇНИ

(Реферат, виголошений п. В. Кедровським на Шестім Конґресі Обеднання).

(4)

III.

В усіх імперіялістичних змагання Росії Україна приневолена була відограти найвизначнішу ролю. Україна достарчала Росії всі потрібні матеріяли для зброєння й виживлювала російську армію. Крім того в усіх війнах головну ролю відогравали полки, комплетовані з Українців, коли було знищене окреме українське військо, а до того українська армія була основою російських боєвих сил. Наприклад, у нашому століттю російські корпуси, комплетовані з Українців, брали участь у китайському поході 1901—1902 року, в японсько-російській війні 1905—1907 року, а передтим у завоюванню Бухари, Хіви, Туркестану, Польщі й т. д. Все Росія мобілізувала свою армію в першу чергу на терені України й кидала її у війну, не знажаючи на те, деб терен воєнний не був. У великій війні в російській армії, в її дієвому складі, було понад чотири і пів міліона військових, змобілізованих на Україні. Навіть до революції 1917 року вони найдовше лишалися на фронті, зберігаючи свою боєздатність, коли всі інші Росіяни, переважно з московських ґуберній, почали масову дезерцію, або так звану самомобілізацію з армії.

Я тут не буду подавати точно, яке економічне напруження завжди спадало на Україну підчас російських заборчих війн, але зазначу лише, що після кождої російської війни Україна економічно занепадала й населення її голодувало по кілька років, поки не скріплювалось економічно, щоб Росія знову розпочала якусь нову війну, а в ній знову нищила добробут переважно українського селянина, основи нації. Все це свідчить про те, якою могутньою зброєю була Україна в руках Росії в її імперіялістичному поході на всі сторони, з метою добитися повного панування над цілим світом — коли не політичного, то в усякому разі економічного.

На те, щоби цупкіше привязати Україну до Московщини, Росія зробила її своєю кольонією в спосіб ріжних хитро-мудрих заходів, які часто назовні були непомітні не лише чужинцям, але й самим українським масам та короткозорим українським національним діячам. Лише большевицька Росія розкрила ясно свої карти супроти України й показала наочно всім, як Московщина економічно нищила український нарід та визискувала всі природні багацтва України на свою користь.

Починаючи від смерти гетьмана Богдана Хмельницького, Московщина почала свій похід на приборкання України політично й економічно. З вибором кождого нового гетьмана обмежувано політичні автономічні права України та нищено економічну самостійність України. Зпочатку це робилося способом знищення митних кордонів між Україною та Московщиною, пізніше почалася московська кольонізація українських земель, а разом з нею й оселювання на Україні ріжних московських достойників, яких нагороджувано українською землею, а разом з тим і українськими селянами, котрих обертали в кріпаків. З бігом часу отся парцеляція українських земель та закріпощення українського селянства привело до того, що перед знесенням у Росії кріпацтва в 1861 році воно на Україні вже цілком панувало. Не-кріпаками залишилися лише потомки бувшого реєстрового українського козацтва та потомки деяких запорозьких куренів і паланок. Але і їх російський уряд позбавив був землі на користь своїх прислужників з чужинців, чи з українських перевертнів.

IV.

Яскравим виявом нищення добробуту українського хліборобського населення був указ цароці Катерини II-гої після знишення Запорозької Січи. В тому указі своїм ґенералам, які командували московськими сійськами на Україні взагалі та на Запоріжю зокрема, вона виразно писала, що всі запорозькі індивідуальні сільські господарства можуть стати в дальшому твердою базою української економічної незалежности, що викличе в „Малоросіянів" також і сепаратистичні політично-державні прагнення, що дуже шкідливо буде для інтересів Росії. А тому „на благо російського ґасударства" цариця наказала зруйнувати всі кількадесять тисяч запорозьких господарств і на землі їх посадити осадників та ріжних кріпаків панів, своїх прислужників. Тіж Запорожці, що сиділи на землях, обернули в „ґасударственних крестян" і на них держава наложила панщину, бо окремі пани не могли приборкати до своїх рук свободолюбних Запорожців.

Потім почалася кольонізація українських земель, переважно запорозьких, ріжним чужоземним елементом, бо московського не вистарчало для кольонізації й він не міг утриматися серед українського моря. Крім того й політично було краще садовити на українську землю осадників чужинців, щоб не викликати безпосередньо в українських хліборобських масах ненависти до Москалів. Отак повстала сербська кольонізація теперішньої Херсонщини, де основано „Нову Сербію", потім прийшла німецька кольонізація, спеціяльно побережа Чорного моря, прийшла болгарська кольонізація, жидівська кольонізація, білоруська, яких українське населення називало Литвинами, а разом з тим і московські пани почали оселювати на подарованих їм російськими царями українських землях своїх московських кріпаків. Замітним стає, що вся кольонізація мала зпочатку більше політичне значіння ніж економічне, коли на Україні були великі земельні простори, бо Росія хотіла при помочі оселювання на Україні чужого елементу розбити українську етноґрафічнчу єдність та мати там свої форпости політичного панування на Україні. Всі такі зайди завжди спиралися на російську владу й лише при її помочі могли триматися на українських землях, за що платили своєю вірністю Росії. Ще пізніше Аракчеїв завів на Україні воєнну кольонізацію й т. д.

Цесаме повторили большевики, переводячи кольонізацію українських земель Жидами, Поляками, почасти Німцями, Мадярами. Вони в своїм часі робили пропозицію, вислати 70,000 селянських посеменців на південь України. Большевики для розбиття єдности українського населення на його землях, а спеціяльно на півдні України, почали творити ріжні чужонаціональні райони, які неминуче малиб прийти до конфлікту з українським населенням, тепер ґолодним на землю. Ці чужонаціональні райони, цілком природно, як чужинецькі кольонії за царських часів платили і платять тепер большевицькій Росії вірністю за її ласку та підтримку проти українського населення. Отже нема ріжниці між царською та большевицькою кольонізацією на Україні, лише її провадиться трохи під відмінними гаслами та в інших формах. Дійшло до того, що за кордоном почали дивитися на південь України як на природний кольонізаційний терен для чужинецького елементу, й німецький міністер Ґуґенберг на лондонській економічній конференції кілька місяців тому виразно заявив, що Німеччина хоче продовжувати на Україну ту свою кольонізацію півдня, яку перервала війна. Перед війною на півдні України німецькі банки скуповували землі від російських прислужників, отих ріжних панів-зайдів і своїх перевертнів і оселювали там Німців, а Українці змушені були йти на переселення в Сибір, на Далекий Схід і т. п. Навіть Жиди за кордоном, а в Америці зокрема, не знаючи дійсних земельних відносин на півдні України, підносили голос, щоб там створити жидівську республику, як її вони тепер стараються утворити в Палестині, чи як колись европейські держави кольонізували Америку, Африку, Австралію й т. д.

Характеристично, що кольонізаційна політика півдня України російським урядом та Німеччиною була набрала таких форм, що вже залякала російських патріотів. Виразом цього був виступ бувшого голови одеського военно-окружного суду, ґенерала-ляйтнанта Кордіналовського, який у 1912 році протестував на херсонських ґуберніяльних зборах проти асиґнування грошей на переселення селян з Херсонщини в Сибір. Він тоді виразно сказав, що селянську землю й панську на півдні скуповують німецькі банки для своїх кольоністів, які тут збогачуються, а селянство звідси мандрує в Сибір і Туркестан на загибіль. Такі саме Кардіналовські від большевизму трапляються й тепер і вони підносять голос проти кольонізаційної політики Москви на Україні. Та ріжниця та, що в 1912 році ґенерала Кардіналовського висміяли за те, що він не вірить, що російський уряд робить усе в інтересах великої Росії й на її славу, а тепер большевики таких протестантів розстріляли, чи в Сибір пігнали за сумнів, що комуністична партія не робить усього на добро й славу пролетарської Росії.

(Далі буде).

Кнуд Гансен.

ПРИГОДА МЕРЦЯ

Пригода, що я її тут переповідаю, дійсно правдива. Виглядає може трохи на смішну, та то життя укладає події так дивно й лише рідко трапляється, що ми, люди, переживаємо подію, яка є рівночасно траґічна й комічна та не подобає на правдиву.

Найкраще докаже це отся пригода:

Від Копенгаґи на пять годин залізницею лежить містина, що має кілька соток населення. Війтом у цьому селі був Генрик Лярсен. Було йому вісімдесять два роки, як одного ранку знайшли його неживого в ліжку. Лікар ствердив, що війт помер на удар серця. Його майно, вартости шістьсот корон, перейшло на його господиню. Вона, згідно з його останньою волею, мала перевезти його тіло до Копенгаґи.

На другий день рано пішла господиня до начальника стації та спиталася, скільки коштуватиме транспорт небіщика.

— Двіста пятьдесять корон, — відповів службовець.

— То страшно багато, — похитала головою господиня та вийшла із залізничої стації.

По дорозі додому здибала залізничого кондуктора Ібсена. Зараз розповіла йому, які то великі гроші мусітиме заплатити за похорон Лярсена. А вкінці додала допитливо, чи не знає він якої ради, якби то мерця перевезти дешевше.

—О, чому ні, — сказав кондуктор — я знаю на це спосіб. Скажете двом людям нині вечором принести мерця на залізницю, купите для нього тікет, ми посадимо мерця до переділу першої кляси, я скажу кондукторови того поїзду, щоби вважав на мерця, а в Копенгазі щоби повідомив, що в поїзді „помер нечайно" якийсь подорожній.

Господині дуже сподобалася така думка. Дала Ібсенови на пиво. Таксамо великодушна була для кондуктора того поїзду, як він вечором посадив Ларсенового трупа в куті пустого переділу.

До Бредебро не приключилося нічого, що моглоб причинитися до викриття обману. Мерлець куняв спокійненько на мягкій подушці, а кондуктор, що на кожній стації відчиняв двері переділу, всміхаючися завидував йому його „твердого сну".

В Шеребеку ввійшов до переділу якийсь подорожній та сів напроти мерця. Поздоровив його ввічливо, одначе не дістав відповіди. Поздоровив іще раз. Тамтой і далі не відзивався.

—Хоч-не-хоч, мусить чоловік завидувати йому! — подумав молодий подорожній. — Спить наче ведмідь.

Тимчасом поїзд мчався серед ночі. Ваґони хиталися сюди й туди. Була то доволі неприємна подорож.

На скруті за Реісби мерлець нараз зігнувся вполовину й упав на землю.

Молодий подорожній зірвався переляканий. Підіждав хвилинку, чи незнайомий не піднесеться. Та він і не ворохнувся.

— Може він зомлів! — подумав юнак і мерщій зігнувся, щоби помогти йому. Тепер переляканий побачив, що його товариш подорожі не жив.

Юнак поблід як стіна, коліна дріжали йому. Він підняв мерця та посадив його назад на подушку в куті.

— Проклята справа! Тепер іще підозріватимуть мене, що я вбив його, — подумав юнак, а зуби дзвонили йому.

Думав, як би то вилізти з тієї халепи, як би то найскорше позбутися мерця. Тут почувся пронимаючий свист машини. Залізниця стала їхати помаліше. Гальми заскрипіли. І за хвилину поїзд зупинився серед поля.

Юнак, не надумуючися довго, відчинив двері переділу, схопив мерця за плечі, поніс його під насип і там посадив обережно на землю. Потім, незамічений ніким, усів назад до переділу.

Три стації перед Копенгаґою кондуктор знову ввійшов до переділу. Він остовпів, як побачив пусте місце, на якому повинен був сидіти той поручений його опіці.

— Вибачте, — спитався збентежений кондуктор юнака — та тут у переділі був іще один подорожній?

— Ах, ви маєте на думці того якогось старенького пана, — відповів холодно юнак — він висів на попередній стації.

Не багато треба було, а кондуктор упав би був непритомний.

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

Українська Господарська Академія в ЧСР (Подебради) передала до Музею архівні матеріяли деяких своїх організацій. Між ними є такі: Т-ва „Кобзар" при УГА, Т-ва плекання українського танку при УГА і Громади Студентів УГА. Крім того Господарська Академія передама до Музею 4 великі скульптурні праці Стовбуненка: голова гетьмана Мазепи, голова Т. Шевченка і дві декоративні статуї. Раніше Музей мав одну скульптуру Стовбуненка, а саме — голову Івана Підкови. Разом з цими скульптурами передано також кілька дрібніших скульптурних річей інших українських майстрів у Подебрадах.

ПОДЯКА ПРИЯТЕЛЕВИ УКРАЇНИ

До Пана Міністра Мовінкля.
Вповажаний Пане Міністре!

Україна не має багато приятелів. Тому український нарід з великою вдячністю й пошаною згадує чужинця, що цікавиться його долею й симпатизує з його визвольними змаганнями.

Від останньої сесії Союза Націй наш нарід уважає Вас своїм великим і щирим приятелем. Ми побачили та переконалися, що Ви не тільки зрозуміли, але й **відчули** траґіку сучасного положення на Радянській Україні, коли піднесли справу голодової катастрофи в нашій батьківщині в Раді Ліґи Націй.

Як Ви самі зазначили в розмові з кореспондентом „Ля Матен" — найпростіше **„булоб нічого не робити"** і кинути до коша зворушливі документи", які Ви одержали з українського боку. До того Ви мали всі формальні підстави. Але Ви відкинули такий бюрократичний шлях полагоджування цієї трагічної справи. Ви не хотіли, немов Пилат, умити від неї руки. Ви вважали, що SOS Радянської України є справою Вашого **сумління.** Для Вас було ясно, що в цьому випадку Ви не можете мовчати й Ви вжили всіх зусиль та заходів, щоб за всяку ціну перевести справу через Раду Союза Націй. Вам це пощастило. Чиж треба казати про моральне значіння цього акту для України й українського народу?!

Цей Ваш шляхотний та мужний виступ в обороні від голоду загибаючої Радянської України викликав скрізь по цілому світу серед українського загалу стихійний вияв почування вдячности до Вас, Високоповажаний Пане, і до Вашого народу, від імени якого Ви повели цю справу в Раді Ліґи Націй.

До численних проявів вдячности Українців, що жиють по цей бік радянського кордону, долучуємо свій голос також ми, представники української еміґрації в Чехословаччині, згуртовані в празькому „Громадському Комітеті Ратунку України".

Це не вперше перехрестилися шляхи Норвеґії та України. Бо вже на початку цього століття, напередодні загибелі московського царату, що прямував до знищення України, Ваш великий національний поет **Б. Бернсон** виступив на захист нашого народу й мови, прилюдно тавруючи непримирну українофобію тодішнього міністра Плеве. Згодом, цим разом з приводу польського українoжерства в Галичині, він перед цілим світом поставив українську справу руба, звертаючи увагу культурного людства на гноблення українського народу другим його історичним сусідом. Ваш великий національний поет щиро захопився визвольними нашими змаганнями. „Піднести 30 міліонів Українців — писав норвезький велитень — до щебля свідомого й освіченого народу; скинути столітнє ярмо — така велика річ мусить кожного підбадьорити!"

Бернсон до кінця свого життя залишився щирим приятелем і оборонцем українського народу. Його імя вписане до аналів української історії серед тих, хто боровся за волю України та промощував до неї шлях.

Минуло 30 років від того часу. Український нарід загибає в большевицькій неволі, ще гіршій від царської. І ось Ви, Високоповажаний Пане, немов поновлюючи традицію Вашого безамертного поета, апостола свободи та непримирного ворога неволі, — взяли на себе шляхотне завдання піднести справу фізичного винищування українського народу перед найвищим европейським ареопаґом сучасної доби.

Таємниць історичної причини ще не виявлено остаточно. Проте не підлягає сумнівови, що кожний факт, або подія в життю народу має завжди свою рацію свою глибшу причину. Отже це не є випадком, що вже вдруге історія звела Норвеґію з Україною. Адже є певна **спорідненість** долі цих двох народів. Бож чи не була Норвеґія протягом цілих століть скандинавською Україною?! Чи не мусілла вона вибороти свою самостійність також проти двох своїх історичних сусідів?! Або чих норвезький нарід не є таксамо суто селянська та від давніх часів демократична нація, як український нарід? Чиж його ідеольоґія національно-визвольної боротьби Норвеґії в XIX століссі, в основу якої покладені були засади людяности, справедливости та волі, не є та сама, що присвячувала національному відродженню українського народу, за що катований був в азійській неволі найбільший український поет Тарас Шевченко й за що непохитно боролися провідники українського національного руху?!

Отже, не було тільки примхою історії, що Бернсон захопився визвольною боротьбою України, й не є також припадком, що Ви, Високоповажа- Пане, так живо відгукнулися на теперішнє страшне лихоліття українського народу. Ні. В обох цих випадках певна анальоґія історичної та національної долі Норвеґії й України була цього причиною.

Норвеґія виборола свою волю та самостійність. Виборе її також і поневолена Україна. Вільна й незалежна Україна згадуватиме двох великих норвезьких приятелів і оборонців українського народу — Бернсона й Мовінкеля.

Прийміть, Високоповажаний Пане, вислів нашої щирої вдячности та правдивої пошани.

О. І. Бочковський (в. р.),
голова Громадського Комітету Ратунку України в Чехословаччині.
І. Паливода, ґенер. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНКЕРС, Н. Й.

В память української держави.

Цього року якось так зложилося, що українська громада в Йонкерс у двох днях обходила аж два різні празники. В неділю, 19 листопада, свято української державности, а у вівторок, 21 листопада, річний церковний празник у честь св. Михаїла, покровителя парохії. Іва дни... оба торжества випали зовсім добре, навіть дуже добре.

Листопадове Свято зачалося в церкві по Службі Божій панахидою за поляглих борців з принагідною проповіддю. Вечером відбувся святочний концерт в церковній галі. Програма концерту була добірна й взорово виконана. Публика відповідно дописала, коли простора галя була виповнена по береги; а збірка — як на теперішні „плянні" часи — дійшла до поважної суми.

Концерт розпочався вступним словом, яке виголосив місцевий парох о. М. Кінаш. Коротко, але в ядерних словах представив бесідник значіння і користь з народних свят, і заявив, що Перший Листопад навчив Українців, що не слід покладати надії на чужу поміч, але треба опиратися на власні сили. Не надіятися нам на якусь всесвітську справедливість, якої нема; ані на братерство народів, ані на Лігу Націй, ані на соціялістичні інтернаціонали, а вся наша надія на свою власну силу, що свою державу здобувається силою, боротьбою, а не просьбою й сльозами.

По вступнім слові відспівав мішаний хор під управою місцевого дяковчителя, п. Михайла Фатюка: „Ви жертвою", „За Рідний Край", „Ой та зажурились", і „Шумить гуде діброновька". Всі пісні випали дуже добре.

Хор шкільних дітей відспівав „Україна", „Ми любим Рідний Край", „Віє вітер", „На вулиці сурма грає" і „Йде січове військо".

Треба було бачити тих пару маленьких „борщоїдників", як кожне набудноване хапало очима такт свого учителя й співало-співало, аж пріло. Присутні тати й мами дуже люблять спів своїх малих пустіїв і не щадили оплесків.

Знаний усім нам барітон п. Петро Ординський відспівав з козацькою бравурою: „Вилітали сизі орли", „Марш політичних вязнів" і „Ой Дніпре, мій Дніпре". Публика з правдивою насолодою слухала співу, який лунав по галі як по дніпрових порогах, що аж вікна дрожали. Я мимохіть кинув оком на портрет Тараса Шевченка на стіні, й здавалося мені, що батько Тарас ось-ось пробудиться й крикне: Слава тобі, Петре, що своїм козацьким голосом ворушиш приспані душі українські, щоби вражою кровю волю окропити. За кождою піснею галя від оплесків аж трясласяся.

Деклямацій було дві. Панна Леся Кінаш з чуттям і відповідними руками віддеклямувала „Смерть Стрільця", а старокраєва семинаристка, панна Стефанія Перестюківна, віддала по мистецьки імпровізацію українського лірника „Прийде Освободник Прометей!"

Святочну промову виголосив д-р Л. Мишуга. Представивши причини нашої програної, нашу непідготованість, брак фахового вишколення й неприхильну міжнародню ситуацію, підніс, що ми були би мали українську державу, якби би зрозуміли, що значить видержати на своїх позиціях, і якби ми мали були характер та національну свідомість. Тоді не треба би було висилати на села карні відділи, щоби шукали дезертирів, яких наші мамуні, сестри, а то й дівчата укривали по стодолах у соломі чи в інших схованках.

По англійськи говорив до роджених тут молоді п. Іван Качмар, завзиваючи її до організації та студіювання української історії й культури.

Гр. Павло Яцко, тенор-соліст, котрого Йонкерці назвали „українським Карузом", прекрасно відспівав: „Як почуєш в ночі", „Помарніла наша доля" і „Гуде вітер". Присутні були захоплені його співом. Скрипкове тріо відограли: панна Й. Забавська, панна Р. Романишин і п. І. Романишин. Той діточий терцет випав зовсім добре, за що публика нагородила їх довгими оплесками.

Громадянин В. Мандзій заохотив присутніх горячими словами до збірки на українських інвалідів, яку сам перевів. Зібрано 75 долярів. Як на нинішні часи, сума зовсім не мала.

При кінці мішаний хор відспівав ще кілька народних пісень і гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено свято.

До всіх соль, як і терцету, акомпаніямент на пяні виконала панна Роза Вандзіляк.

Грошеву збірку вислано через „Обєднання" до Старого Краю.

В. М.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Протестують проти червоних катів.

Комітет пресової пропаганди „Комітету Допомоги Голодуючій Україні" видав до Українців міста Шікаго ось таку відозву в справі протисовітського протесту:

На нас прийшла черга піднятиі свій голос протесту проти плянового й систематичного виголоджування України Червоною Москвою!

На нас прийшла черга заявити перед трома й пів міліонами мешканців нашого міста, перед сто двадцять міліонами Американців, перед нашим президентом і перед цілим світом, що ми протестуємо проти гуртового вимордовування наших батьків, матерей, братів і сестер здичілою владою червоних деспотів!

На нас прийшла черга заявити свою солідарність із тими нашими братами і сестрами тут на еміграції, що вже протестували проти кровопийців неповинних жертв там над Дніпром-Славутою.

Наш Комітет Допомоги Голодуючій Україні, за згодою делегатів усіх наших національних, релігійних і союзових організацій, товариств і горожанських клюбів, заповів **неділю, дня 17. грудня — днем нашого протесту.**

Того дня всі ми, як один, мусимо вийти на вулиці міста Шікаго й узяти участь в протисовітській демонстрації, в поході, а потім у протестаційному вічу.

Нехай не бракує нікого!

Нехай не буде між нами запічкових патріотів, що в день протесту лишаться дома, коло печі.

Без огляду на погоду, без огляду на інші перешкоди — всі на вулиці міста Шікаго! Цеж проба нашої чести! Це проба нашої національної свідомости! Це проба нашої такої частої обіцянки: „Душу й тіло ми положим за нашу свободу"!

Отже будьмо приготовані до цеї проби. Покажім на ділі те, про що співаємо в нашому дорогому, національному гимні. Бо тільки по ділах наших осудять нас люди!

Неділя 17-го грудня — важний для нас день. Не споневірмо його, бо споневіримо себе перед світом!

Точна програма того дня буде подана вчас. Слідіть за нею в часописах. Слухайте української радіо-програми в Шікаго зі стації WGES в суботу, дня 16. грудня в год. від 5—6 вечором, для остаточних вказівок щодо цеї програми на 17-го грудня.

Комітет Пресової Пропаганди Комітету Допомоги Голодуючій Україні в Шікаго.

КОЛИ ВПАДЕ БОЛЬШЕВИЦЬКА ВЛАДА.

Населення міста Микольська Усурійського в Приморщині майже виключно українське. Навколо Микольська розкидані переважно українські села. Микольськ це торговельне місто, де селяни купують усе для себе і продають свої вироби. Коли радянська влада почала заводити комунальні господарства, то селяни до цієї затії віднеслися дуже вороже, але залякані терором ГПУ, примушені були слухати комвладу. Один раз багато селян приїхали на базар і вечором зібралися на „постоялому дворі".

Сіли за довгий стіл, повиймали з торбів їжу й почали їсти те, що в кого було. Не обійшлося й без „риковки" (в більшевії так називають горівку). Колиж випили, страх перед терором у них зменшився. Язики розвязалися. Кожний селянин бажав вилити те, що в його накипіло на серці за довгі роки. Селяни по черзі приєднувалися до незадоволення з комуністичної влади, а особливо з колхозів. Всі бажали швидшого перевороту.

В кутку між селянами сидів молодий хлопець, на якого ніхто не звертав уваги. Він тільки слухав. Коли селяни вже досить сміливо почали гудити радвладу і виявилося, що вони всі бажають її кінця, він помалу підвівся зі свого місця і рішучо гукнув:

— Я чую, що ви всі, дорогі мої односельчани, незадоволені з комуністичної влади і бажаєте їй швидкого кінця. Я знаю точно, коли впаде комвлада. Як бажаєте, то можу сказати.

Всі глянули на нього і всім захотілось почути про кінець влади. Але кожний із селян на заяву хлопця подивився різно. Один думав, що мабуть цей хлопець знається з „мировим империалізмом", другий подумав, що він знається з „білими бандитами", третій, що він знається з „партизанами" — тощо. Одним словом, усі про нього подумали по своєму, але кожному хотілося швидше знати, і вони юрбою почали прохати „скажи, скажи, швидше скажи".

— Тепер такі часи, що сказати, треба гроші взяти, — сказав хлопець.

— Що ти з глузду зійшов? — заявив йому один селянин. — Зі своїх та ще й гроші брати?!

— Коли бажаєте почути кінець комвлади, то мусите дати.

— Та скількиж тобі?

— Три карбованці.

— А як збрешеш, тоді що?

— Вас тут багато, чого вам боятися: побете мене і гроші відберете.

— Та й справді, — поміркувавши, сказали селяни.

Селяни зібрали три карбованці сріблом і дали хлопцеви. Він порахував гроші, положив у кишеню і станув мовчки. Селяни притихли, чекали на слова хлопця, а він стояв та все мовчав.

— Та говори, гроші взяв, — відізвався один селянин.

— То що, що взяв! Хочете, щоб я вам за три карбованці сказав таку приємну річ? Прибавте ще два карбованці, то тоді скажу.

— Тиж говорив, що тобі можна побити морду й гроші відібрати.

— Це ваше діло, що ви зі мною зробите, а за три карбованці говорити нічого не буду: прибавте ще два, то скажу.

Селяни почали хвилюватись. Один з них встав, підійшов до хлопця і сердито спитав:

— То не будеш говорити? Молокосос, обманець! Так наж тобі! — і з усієї сили вдарив його в лице. Хлопець впав, другий селянин підскочив і гроші з кишені забрав.

— Отак йому й треба, — сказали селяни. — Отаке молоде, а вже хоче брехнею гроші заробляти. Ні, не на тих ти, хлопче, нарвався.

Почувся сміх. Хлопець поволі піднявся і сказав:

— Тепер я скажу. Коли ви, селяни, зробите з комуністами і з їх владою те, що зробили тепер зі мною, то тоді не буде ні комуністів, ні їх влади. Ну, що: відгадав, коли впаде комуністична влада?

— Так, відгадав, сучий син — промовив селянин.

— Виходить, що я виграв наш спір, то давайте мої три карбованці.

Селяни, поміркувавши, віддали три карбованці хлопцеви.

(„Манджурський Вістник").

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

БРОНКС, Н. Й. Річні збори відділу 298 відбудуться в суботу, 16-го грудня, в годині 8-мій ввечір, в гали під ч. 1410 Вейс Евеня. — В. Морозович, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня. Проситься членів явитись на час, бо є важні справи до полагодження і вибір уряду на 1934 рік. — С. Лаврівський, предс.; Яків Гураль, секр.

НЕСКЕГОНІНГ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 231, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 2-гій пополудни, в Народ. Домі. Буде вибір уряду на 1934 рік і інші важні справи до полагодження. Проситься членів прибути на час і вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — В. Костина, предс.; С. Павлюкович, кас.; Р. Чолій, секр.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА. Бр. св. Анни, від. 365, повідомляє своїх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17-го грудня, в годині 2-гій пополудни. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде справоздання контр. комісії і вибір уряду на 1934 рік. Мітінґ відбудеться в гали церковній. — Т. Цебринський, секр.

КОГУС, Н. Й. Повідомляється членів Бр. св. Петра і Павла, від. 57, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній. Проситься членів численно пробути. — Т. Малігловка, предс.; Гр. Недільський, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Ст. Мельничука, від. 331, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 17 грудня, в годині 2-гій пополудни. Проситься членів і члениць, щоб всі явились на час, бо є багато справ до полагодження. Буде вибір урядників на 1934 рік. — Ф. Бучинський, секр.

СЕЙР, ПА. Тов. Вільні Козаки, від. 236, подає до відома всім своїм членам, що річний мітінґ відбудеться в понеділок, в годині 7-мій ввечір дня 18 грудня, в гали церковній. Проситься кождого члена явитись на цей мітінґ, бо є дуже важна справа. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1934 рік. Котрий член не явиться на цей мітінґ буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. — Тит Шкирпан, предс.; Мих. Ковалевич, секр.; Теодор Баль, касієр.

РІВЕРГЕД, Л. АЙ., Н. Й. Подається до відома членам Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 256, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 7-мій ввечір, в гали церковній, 33 Френклін ул. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1934 рік. Кождий член обовязаний вирівнати свої залеглости. — Т. Навроцький, голова; Н. Худяк, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 5-тій ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт ул. Проситься всіх членів прибути на час. Пригадується тим членам, котрі ще стоять у старих родах, а довгують до відділу, як не сплатять довгу, або як не виміняють старих грамот, то за них не будеться висилати вкладок до У. Н. Союза. Члени, котрі мають дорослі діти, зволять принести їх грамоти і переписати їх до повнолітних членів, то на протязі першого року не потребують за них платити вкладки. — М. Баран, предс.; Н. Заяць, кас.; Н. Пігура, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться дня 16 грудня, в шкільній гали при 145-06 Ліберти Еве. Проситься всіх прибути, бо є важні справи до порішення, Буде вибір уряду на слідуючий рік. Початок зборів в годині 8-мій ввечір. — М. К., секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 17 грудня, в годині 1-ій пополудни. Обовязком є кождого члена явитись і вирівнати залеглі довги, а головно явитись на означений час, щоби збори не тягнулись до пізного вечора. — Відділовий Уряд.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. І. Франка, від. 97, повідомляє членів, що річні збори відбудуться 17 грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній, 47 Говп Еве. Кождий член має обовязково явитись на річні збори, бо буде вибір віділових урядників на слідуючий рік. Довжні члени мають вирівнати свій довг. — М. Табачук, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, від. 225, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 17 грудня, в гали парохіяльній, зараз по Сл. Божій. Проситься членів прийти на річний мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої довги. — І. Тиндик, предс.; А. Комар, кас.; Ф. Комар, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Запорозька Січ, від. 385, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 17 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є кождого члена прибути на означений час. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Не явившийся член або урядник підлягає карі після статута. — Он. Шабатура, предс.; Василь Рефцьо, кас.; Олекса Козак, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17. грудня, в годині 2-гій пополудни. Взивається всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде справоздання річне контрольорів і вибір уряду на 1934 рік. Довгуючий член коли не явиться на мітінґ, буде караний після статута, а то й виключений з Тов. — В. Ярема, предс.; М. Дубас, кас.; Гр. Орецький, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 2-гій пополудни, в галі парохіяльній, 803 Фронт ул. Кождому відомо, що на річнім мітінгу є важні справи до вирішення і вибір або потвердження старого уряду, тому просимо всіх членів прийти на цей мітінґ в означений час. — Микола Антонюк, предс.; Антін Максимяк, кас.; Павло Лагоцький, секр.

РОЗФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17-го грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали У. Н. Дому. На тім мітінгу дасть уряд свій звіт за 1933 рік, буде вибір уряду і інші справи. Тому, що цього року декотрі члени заміряють робити основні зміни статута щодо хорих членів, тому присутність кождого члена є конечна. — Антін Масник, предс.; Дмитро Копина, кас.; Н. Проць, секр.

ЙОНКЕРС Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали Укр. Горож. Клюбу, 13 Вашінґтон ул. Буде річне справоздання, вибір уряду на 1934 рік та інші важні справи. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Григорій Сакала, предс.; Василь Мандзій, секр.

ВИЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 99, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17-го грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Кождий член, хоч і має заплачену вкладку, має прийти обовязково на річний мітінґ, бо буде справоздання контр. комісії і відділових урядників за цілий рік та вибір уряду на слідуючий рік. Не явившийся член підлягає карі після відділового статута. — Петро Герман, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 277, повідомляє всіх членів і члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, точно в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Горож. Клюбу, 56 Вилис ул. Проситься всіх членів і члениць прибути на означений час, бо будуть деякі справи до полагодження, як вибір уряду на 1934 рік і т. ін. Не явившийся [illegible] підлягає карі, яку члени наложать. — М. Курдидин, предс.; І. Нестерук, кас.; П. Курко, секр.

СІМПСОН, ПА. Бр. св. Василія, від. 43, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться 17-го грудня, в годині 2-ій пополудни, в Григорія Коваля, 62 Огайо ул. Кожний член повинен явитися на мітінґ, бо буде вибір уряду на 1934 рік. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Митрофан Новицький, предс.; Григорій Коваль, кас.; Сафрон Темічко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ не відбудеться, як повинен, 17-го грудня задля браку місця в галі. Тому річний мітінґ відбудеться в неділю, 24-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали парафіяльній при Кліперт і Едвард ул. Буде вибір уряду на 1934 рік та інші важні справи, котрі мусять рішатись на річних зборах. Котрі члени бажають змінити свої грамоти, нехай принесуть свої старі грамоти на збори. Довгуючі члени мусять вирівнати свої місячні вкладки, бо в слідуючім місяци будуть суспендовані. — Петро Пошивак, предс.; В. Шеремета, кас.; В. Бартош, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний і місячний мітінґ відбудеться в суботу, 16 грудня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217 Іст 6-та вул. Проситься членів прибути на ці збори. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости. Котрі члени ще не змінили своїх грамот, то проситься принести з собою свої старі грамоти до виміни на нові. Вибір уряду відбудеться в суботу, 30. грудня. — Павло Боднар, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 16 грудня, в годині 7-ій ввечір, в укр. прав. гали, 45 Пілґрім ул. Проситься членів явитись, бо буде вибір уряду на 1934 рік і справоздання уряду за 1933 рік. Слідуючі урядники здадуть своє справоздання: Франко Лучка, предс.; Онисько Текля, кас.; Стефан Рекрут, фін. і рек. секретар, Василь Онисько і Гелена Онисько, контрольори.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 22, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 16-го грудня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 101 Гренд ул. Проситься членів явитись на час, бо маємо багато важних справ до полагодження, тай буде вибір уряду 1934 рік. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть наражені на суспендацію. Члени, котрі ще не змінили грамот, повинні принести старі грамоти до виміни. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Гр. Бардак, гол.; М. Баглай, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 16 грудня, точно в годині 7-мій ввечір, в гали під ч. 72 Моріс ул. Проситься членів явитись на означений час, а довгуючих членів проситься прийти і заплатити свій довг, щоби секретар міг приготовити справоздання на річний мітінґ. Довгуючі члени, коли не являться на мітінґ, будуть суспендовані. Хто не може заплатити своєї вкладки, той може виміняти свою грамоту і бути обезпеченим на пару літ. — Микола Пупчик, предс.; Андрій Смакула, кас.; Семен Кусень, секр.

СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й. Тов. Просвіта, від. 16, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 17 грудня, в годині 2-ій пополудни, в домі Тов. Просвіти на Твайн Еве. Проситься членів прибути, бо буде вибір уряду на 1934 рік та інші важні справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — І. Кріль, предс.; А. Кашинський, кас.; К. Ільків, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали парафіяльній при 4-тій улиці. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є багато справ до полагодження. Буде звіт уряду і контр. комісії за 1933 рік і вибір уряду на 1934 рік. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости. Не явившийся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — Микола Лубоцький, предс.; Іван Терлецький, кас.; Михайло Колодруб, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали де звичайно. Проситься членів явитись на означений час, бо є багато важних справ до вирішення. Буде вибір уряду на 1934 рік і читання братського статута, котрий має обовязувати кождого члена на слідуючий рік та справа женщин, що має прийти в додаток статута. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані, а котрі не можуть виповнити свого довгу най прийдуть і повідомлять відділ, щоб урядники знали, як поступати з такими членами, не беручи відвічальности на себе. В тім місяци будемо принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза без оплати вступного і безплатних оглядин лікарських. Тому користайте з нагоди. — Мих. Біншевський, предс.; Яків Дмитрів, кас.; А. Іванів, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 17-го грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. На тих зборах буде справоздання уряду і контр. комісії за 1933 рік та вибір уряду на 1934 рік. Обовязком є кождого члена бути на тих зборах. Неприсутні члени будуть карані після статута. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, щоб не переносити довгів на другий рік. — Василь Микитин, предс.; Петро Головачук, кас.; Михайло Федорів, фін. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 269, повідомляє своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в суботу, 16-го грудня, в годині 7.30 ввечір, в гали де звичайно. Обовязком кождого члена і члениці явитись на цих зборах, бо буде справоздання контр. комісії і вибір уряду на 1934 рік. Не явившийся член заплатить кару після тов. статута. Взивається довгуючих членів вирівнати по можности свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Теодор Нарівний, пр.; С. Соколовський, секр і кас.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в гали М. Неґребецького, 84 Норт Рівер ул., в годині 2-ій пополудни. Контрольори мають сконтролювати книжки в суботу в годині 6-тій ввечір, в тій самій гали. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1934 рік і справоздання уряду за 1933 рік. Хто ще не виміняв старої грамоти, проситься принести з собою на мітінґ стару грамоту. Діти, котрі скінчили 18 рік життя, мають переписатись до старших членів. — Ст. Карбовничак, пр.; Й. Кривий, рек. секр.

СТАМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться 17 грудня, в годині 5-тій ввечір, в гали церковній. Проситься всіх членів прийти на збори. Буде справоздання урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1934 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, нехай принесуть на збори свої старі грамоти. Не явившийся на збори член заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; Йосиф Тирчик, секр.

ДЕРБИ, КОНН. Тов. Запорозька Січ, від. 23, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17, грудня, в годині 1.30 пополудни, в галі де звичайно. На цей мітінґ мають явитись всі члени, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1934 рік. Проситься членів принести з собою старі грамоти і виміняти на нові. Довгуючих членів напоминається, аби вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Захаревич, предс.; С. Шуран, кас.; І. Біньковський, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих члениць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 2-гій пополудни, в галі У. Н. Дому, 214-16 Фултон ул. Проситься всіх члениць прибути на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження, як вибір уряду на 1934 рік, запомога для хоруючих члениць, справоздання уряду і контролі. Проситься всіх довгуючих вирівнати всі свої довги, бо довгуючі до У. Н. Союза будуть суспендовані. Члениці, котрі хотять виміняти свої грамоти, зволять принести свої старі грамоти на мітінґ. Не явившася члениця заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. — Анна Горін, предс.; Анастасія Огар, кас.; Анна Генега, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 356, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, точно в годині 3-тій пополудни, в домі під ч. 2114 Тустин ул. Кождий член і члениця має явитись на мітінґ, вирівняти свої довг, бо за довгуючих членів не будеться висилати вкладок. Буде [illegible] уряду і вибір уряду на 1934 рік. Члени, котрі хочуть виміняти свої грамоти на новий рід обезпечення, зволять принести свої старі грамоти. Просимо всіх прибути, бо ще є і інші справи до полагодження. — Уряд.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, буде мати звичайний мітінґ в неділю, 17 грудня, у шкільній гали на Рівер ул., зараз по Сл. Божій. Проситься членів прибути на означений час. — Г. Костик, предс.; Т. Мороз, кас.; П. Саламаха, фін. секр.; А. Шийка, рек. секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 271, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, в годині 2-ій пополудни, в У. Н. Домі. Обовязком є кождого члена прийти на цей мітінґ, бо буде вибір уряду на 1934 рік. Довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свій залеглий довг цего місяця, бо хто цего не зробить, то рішучо буде суспендований. Родичам пригадується, щоби вписували свої діти до У. Н. Союза. Члени, котрі хочуть перейти до нової системи обезпечення, нехай зголосяться до відділового секретаря. — В. Шабатура, предс.; О. Вітяз, кас.; Д. Чучман, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 17-го грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали парохіяльній на Блекстон ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо будуть важні справи до вирішення і буде вибір уряду на 1934 рік. Хто з членів хоче виміняти свою грамоту, нехай принесе на мітінґ свою стару грамоту. Хлопці, котрі стоять в Українській Байді Тов. Запорозької Січи, повинні приступити до Товариства і У. Н. Союза. — Дмитро Лукиник, предс.; Ілія Околіта, кас.; Михайло Яцишин, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і члениць, що річні збори відбудуться в суботу, 16 грудня, в годині 7.30 ввечір, в гали Чеського Нар. Дому, 29-19 — 24 Евеня. Проситься конечно явитись на ці збори, бо є важні справи до вирішення. Буде справоздання урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1934 рік. Всі довгуючі члени мусять заплатити свій довг, або особисто дати причину неплачення, бо в противнім разі будуть суспендовані. Пригадується членам, щоб привели з собою на збори своїх знакомих, котрі ще не є членами У. Н. Союза, і вписали їх в члени. Хто ще не переписався до нових родів, то проситься принести стару грамоту на збори і переписатись. Членів, котрих діти ще не є в У. Н. Союзі, проситься вписати їх на цих зборах. Не явившийся на ці збори член чи урядник підлягає карі після статута. — А. Климишин, предс.; Гр. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 345, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться в неділю, 17 грудня, зараз по відправі, в гали при 4-тій ул. і 5-тій Евені Н. І. Присутність всіх членів обовязкова. Буде справоздання за минулий рік і вибір уряду на слідуючий рік. Будемо принимати нових членів і дітей до У. Н. Союза і Тов. без вступного, а лікарські оглядини даром. Тих членів, що ще не виміняли своїх грамот, просимо принести свої старі грамоти на збори і виміняти. — П. Гайва, предс.; Гр. Пастушенко, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 17 грудня, точно в годині 2-ій пополудни. Проситься, щоб усі члени прийшли на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде цілорічне справоздання уряду і контр. комісії. Не явившийся член заплатить кару 2 дол., а урядник 4 дол. Тих членів, котрі ще не виміняли своїх грамот, проситься принести свої старі грамоти на мітінґ. На цім мітінгу буде також вибір уряду на 1934 рік. — Петра Карабін, предс.; Іван Головатий, кас.; Назарко Починок, писар.

ЛЯТРОБ, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться 17 грудня, в год. 3-тій пополудни. Члени повинні прийти і переконатись, як їх грамоти є виплачені. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг. Члени, котрі лишилися в старім роді, будуть перенесені на новий рід обезпечення. По відділових справах буде вибір уряду на слідуючий рік. — Антін Скубяк, секр.

ФОРД СИТІ, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 63, повідомляє своїх членів і члениць місцевих і позамісцевих, що гроші зачнеться принимати в годині 1-шій, а річний мітінґ розпічнеться точно в годині 2-гій, в неділю, 17 грудня, в домі де звичайно. Уряд і контроля здадуть справоздання за 1933 рік. Відбудеться вибір уряду на 1934 рік. Обовязком є кождого члена бути на тім мітінгу, бо є важні справи до полагодження. — Лесько Колодійчик, предс.; Ілько Бобак, кас.; Мих. Личак, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 17 грудня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі, 847 Н. Френклін ул. Проситься всіх членів прибути на час, бо маємо багато справ до полагодження. Контрольна комісія і уряд здадуть звіт за 1933 рік, відтак буде вибір уряду на 1934 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої належитости, щоби не переносити довгу на новий рік. — Р. Карбівник, предс.; Петро Семків, кас.; Ілько Савчин, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Тов. „Запорозька Січ", від. 385 У. Н. Союза в Міннеаполіс, Мінн. — На Ваш запит у справі того, що Ваш допис, зисланий у половині листопада, не був досі поміщений, відповідаємо ось що:

Допис не був друкований досі, але не тому, що він походить від „греко-кат. громади", як Ви пишете, а тому, що не прийшла черга на нього. Десятки разів оголошувано в тій рубриці, що в часі Листопадових і Шевченківських Свят мусять дописи залягати по місяцеви і довше, бо неможливо їх усі видрукувати в один час, бо такі свята святкують по всіх українських громадах в Америці й зі всіх надсилають дописи. Всі дописи, як тільки прийдуть до редакції, вже є на другий день у друкарні. Але й заряд друкарні тому не винен, що не годен їх всіх відразу помістити. Буває так, що актуальний допис, як от у справі протисовітських протестів, мусить бути поміщений скорше від інших. А з огляду на оголошення треба нераз у друкарні відкладати один допис, вже зложений і призначений до поміщення, а вложити інший, який відповідає тому місцю, що призначене на дописи. І це заважує, а не те, чи хто католик, чи православний.

Адреса Обєднання:
OBYEDNANYE,
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

ЗАКЛИК

до Вп. Духовних Отців, військових старшин, суддів, лікарів, професорів-учителів, інжинірів та інших професіоналістів, і до всіх тих Українців та Білорусинів, що в роках 1919—1922 томилися в польських воєнно-плінних таборах у Стшалковій, коло Каліша і в Познанщині.

З Новим, 1934, Роком пічну друкувати, як продовження „Моїх споминів", що друкуються в часописі „Америка" — мої спомини з пережитого в світовій війні і в часі 8-місячної кормиги, яку я пережив як інтернований польською владою разом з іншими Українцями у військовім обозі в Стшалковій.

Хто з тих, що перебули отсю неволю, ще сьогодні остається в живих, чи він знаходиться в Північній Америці (Злучених Державах та Канаді), чи в Полудневій, чи в Европі (на рідній землі або еміграції в Чехословаччині, Німеччині, Югославії, Німеччині, Франції, Англії і т. п.) — тих усіх отсим прохаю, переслати на мої руки свої помічення для видання їх друком. Коли хто має вже друковані матеріяли, то вони також придадуться для цілости.

Особливо для мене важні відповіди на такі питання:

1. Хто був після мене капеляном у шпиталях і які там зайшли зміни?

2. Хто був душпастирем в тих 5 каплицях, які я заложив? Як звались ті бараки?

3. Які старшини — генерали, полковники, сотники й отамани з Петлюрівської та Галицької Армії там були?

4. Хто организував Сіро-жупанців, для кого, і яка їх доля стрінула?

5. Хто з обозу втік і куди, кого вбили, кого зловили і яка їх за те стрінула кара?

6. Про концерти, відчити й інші імпрези, військові, просвітні чи економічні і т. п. Що сталося зі школою танків, театральним кружком?

7. Хто з Українців був занятий при польських обозних канцеляріях і хто з них спроневірився українській ідеї?

8. Хто знає що сказати про грабунки й розбої військових конвоїв ночами в товарових вагонах в часі транспорту або в часі умовлених постоїв? Згадаю тільки, що лише в моїм одним відділі в часі транспорту офіцири польські так нас обдерли, що після прибуття на місце знайдено при них річей на кілька тисяч польських марок, а аж 26,000 польських марок в готівці.

9. Кого катували сержанти й капралі в Перемишлі, кого вішали-катували, заковували в диби, давали шпанґи і за що? Кому робили тесаме в Стшалковій?

Загалом, як хто знає щось таке, що понижує людську гідність, а було переведене польськими військами, прошу ласкаво подати до мого відома. Все те треба зібрати і видрукувати тут, на вільній землі, щоби зберегти для історії.

Українські часописи, що мають спромогу передрукувати отсей заклик, дуже прошу це зробити. А всіх, що мають якісь матеріяли або пишуть спомини, прошу прислати на мою адресу:

Very Rev. N. Siemynowych,
10244 Longwood Drive,
Chicago, Ill.

ЯК ЗБРОЇТЬСЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА.

(УП) Без огляду на конференцію роззброєння, на якій чеський міністер грає одну з головних роль, Чехи не забувають на покращання боєздатности своєї армії, бачучи мабуть наперед, що балачки в Женеві не доведуть до бажаного для декого кінця.

Весною 1932 року знижено час військової служби з 18 на 14 місяців.

11. 5. 1932 р. підвищено контиґент рекрутів на 75,000, а було 70,000.

1. 7. 1932 р. підвищено скількість сталих підстаршин армій з 6,000 на 8,000, а дальше задумується підвищити цифру на 13,000.

1. 10. 1932 р. додано всім тром кавалерійським дивізіям по одному відділови артилерії.

1. 12. 1932 р. створено дорадчу раду при команді, якої завданням є постаратися, щоби вирівнати скорочення часу служби відповідним збросінням, щоб армія не стратила на боєздатності.

11. 12. 1932 р. створено нову організацію передвійськового вишколу молоді під проводом старшин і змілітаризвано Сокіл.

Весною 1933 р. посилено граничні відділи новими 11 відділами. Також створено ще один кавалерійський полк, себто 11. Кождій кавалерійській бригаді приділено спеціяльні відділи наколесників, а для масового вишколу летунів, створено спеціяльну школу.

Літом 1933 р. поставлено нові артилерійські полки, розбудовано тенкові частини, створено телеграфічний курінь і 3 нові летунські полки. В серпні 1933 р. акції збройного заводу Скода підскочили з 569 на 641 корон, а це тому, що завод дістав численні чужі замовлення на зброю.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО ГОЛУВКА

(За краєвою українською пресою). (32)

ДЕСЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Нинішна розправа почалася переслуханням свідків:

Свідок **Маріян Людвік Соханький**, літ 35, теперішній львівський віцевоєвода, бувший начальник виділу безпеки у львівському воєвідстві, яке то становище переняв він по начальнику Роговським з днем 1-го грудня 1931 р.

Зізнає, що як приїхав на терен львівського воєвідства для переведення інспекції, довідався, що львівська поліція диспонує конфідентом Барановським, який мав псевдонім „Завадзкі". В тому часі довідався, що Барановський є конфідентом Чеховського ще від 1929 року, та в який спосіб це сталося, а саме, що Барановському, який звернувся до ком. Чеховського по свідоцтво льояльности, запропоновано службу конфідента, яку він приняв. Цього конфідента говорить. п. Соханський, я давно вважав за підозрілого. В січні або лютім 1932 р. звернувся він до ком. Білевича і жалівся, що йому неточно платять. Пізніше звернувся з тим самим до Івахова. Про те, що Барановський якийсь час контактувався з Білевичем, Івахів довідався щойно пізніше. Підчас розмови з Барановським у Івахова свідок сказав Барановському: „Плачу конфідентам солідно, але коли прилапаю конфідента на якомусь лайдацтві, скінчу з ним без вагання". Підчас тієї розмови зі свідком, Барановський говорив по українськи. Коли свідок звернув йому на те увагу, Барановський заявив, що не може висловитися добре по польськи і тому говорить по українськи. Але свідок був того переконання, що Барановський тому говорить по українськи, щоби свідок його довго не індаґував. Тоді теж жалівся Барановський перед свідком, що 1,500 злотих, які були признані Барановському за Коссака, виплачено йому в ратах, а крім того, що Чеховський велів підписувати собі квити „інблянко". З уваги на те, що свідок знав від Івахова, по Барановський має бути іменований на становище заступника краєвого команданта ОУН, цебто, що відгравав поважну ролю в ОУН, заявив свідок Івахову, що він тими справами, про які згадує Барановський, повинен був скоріше зацікавитися.

Внедовзі по тій розмові Барановський телефонував уже по польськи до радника Івахова, але свідок відповів, що радн Івахова нема.

Після того відбулася зустріч свідка з Барановським в мешканні Івахова нічю по вбивстві ком. Чеховського. Ще того дня свідокробив Івахову вимівки, чому не старався розд добути якінебудь інформації. Івахів відповів, що нічого не тратиться, бо от свідок зустрінеться з Барановським і він може щось скаже. І тоді — каже дальше свідок — відбулася дивна розмова, по якій я зовсім утратив довіря до Барановського, хоч його ніколи не мав. Коли я попросив Барановського, щоби сказав, хто вбив Чеховського, та щоби подав деякі подробиці, які спрямувалиб на слід справників — Барановський дав дуже загальну відповідь, що це, мовляв, убили українські націоналісти. Колиж я спитав, хто саме, та просив річевих доказів, **Барановський поставив пропозицію, щоб арештувати всіх Українців по черзі, а опісля їх добре бити, а виявиться, хто був убийником.** Я мусів — каже свідок — дуже себе опанувати, щоби відповідно не зареаґувати на таку пропозицію конфідента супроти шефа виділу безпеки. В дальшій розмові ми ствердили, що треба конечне подбати про „взмоцнєнє особи" Барановського і тому він піде до тюрми. Але тоді я йому не згадав, що з тієї тюрми він швидко не вийде. В звязку з убивством висунулось підозріння і проти Барановського, коли взялося під увагу, що між Барановським і Чеховським були непорозуміння на грошевому тлі. Підчас тієї розмови Барановський заявив мені, що може кожного чоловіка спрятати на моє домагання. Мало це бути свідоцтвом про те, що він є нам такий відданий.

(Далі буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (3)

„Чомуж ти до мене досі ніколи не прийшла?" — спитав Міранда дочку чарівника. „Я боялася", відповіла Угга, „що ти чорт та можеш мене скривдити". „Я справді чорт", шепнув Еспанець, „але не кажи нікому, і я тебе в нічому не скривджу". „То чомуж тебе держать на припоні?" — спитала Угга, повна цікавости. „Чому не вертаєш до ріки? Ніхто цього не може пояснити: Обібі каже, що ти справді Тарзан, ворог мого народу.

„Люди дивуються, чому ти не втікаєш, та починають вірити, що ти не є річним чортом". Міранда задумався над відповідю. „Підійди ближче", він шепнув. „Ніякі інші вуха не можуть почути того, що я тобі скажу". Дівчина нахилилася до Міранди, а цей говорив: „Я справжній річний чорт. Як село спить, я мандрую водами Угого, але я все вертаюсь назад".

Угга була глибоко вражена. „Я тільки жду", сказав Міранда таємничо, „Я випробовую село Обібі, хто тут мій приятель, а хто ворог. Я жду, чи є тут хто відважний настільки, щоби мене випустити. Як такий знайдеться, то йому щастя буде все всміхатись, і він буде жити довго й щасливо. Слухай. Я ще підожду якийсь час, а потім вернуся до великої ріки та знищу всіх твоїх людей".

Дівчина аж охнула з переляку. Міранда, вдоволений з враження своїх слів, говорив далі: „Так, я річний чорт, і я пімщуся на них. Ні один з племени Окібі не лишиться в живих. „Дівчина відсунулася від нього, перелякана. „Колиж ти нас знищиш?" — вона спитала. „За кілька днів", відповів Міранда, „хіба що до того часу хтось мене випустить на волю, щоби я знав, що я тут маю добрих приятелів". Не ждучи дальших слів, Угга, тремтячи зі страху на всьому тілі, побігла скоро до хати свого батька, а Міранда сміявся, вдоволений зі себе.